

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT

23. NOVEMBER 2021

Vedr. Tal om Uddannelse 2021 – fra optag til efter- og videreuddannelse

Sagsbehandler Uddannelser og Studerende

UDDANNELSER & STUDERENDE
UDDANNELSESSTRATEGI &
ANALYSE

NØRREGADE 10

1165 KØBENHAVN K

DIR 35 33 69 05

MOB 93 56 57 43

louise.bysøee@adm.ku.dk

www.us.ku.dk

Indhold

Tal om Uddannelse 2021 – fra optag til efter- og videreuddannelse	1
1 Optag	4
Bemærkning og analyse - optag	7
2 Førsteårsfrafald på BA	9
Bemærkninger og analyse - førsteårsfrafald på BA	10
3 Studieaktivitet (ECTS per fuldtidsstuderende)	11
Bemærkninger og analyse - studieaktivitet	12
4 Internationalisering	13
Bemærkninger og analyse – internationalisering	17
5 STÅ og prognose for STÅ	19
Bemærkninger og analyse – STÅ	21
6 Studietidsoverskridelse	22
Bemærkninger og analyse - studietidsoverskridelse	24
7 Beskæftigelse	26
Bemærkninger og analyse - beskæftigelse	28
8 Efter- og videreuddannelse	29

Sammenfatning

SIDE 2 AF 33

KU arbejder målrettet med data om uddannelse og med at sikre, at data er en integreret del af den strategiske styring af universitetet. Samlet set er det rektoratets vurdering, at det på KU går godt på hovedparten af de områder der har indflydelse på KU's uddannelsesindtægter.

- Optaget på KU's bacheloruddannelser er faldet en anelse i 2021, efter et øget optag i 2020 på grund af regeringens aftale om ekstra pladser og på grund af en væsentlig stigning i antallet af ansøgere. Fremadrettet forventes det, at bacheloroptaget vil falde, eftersom udmøntningen af regeringens aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i Danmark vil betyde, at KU skal reducere optaget op mod 10 % frem mod 2030. Dette gælder bachelor- og kandidatoptaget samlet. Effekterne af regionaliseringsudspillet vil også ramme kandidatoptaget. Dels gennem konkrete reduktioner af kandidatoptaget, dels gennem den sekundære effekt af nedskæring af bacheloroptaget, idet cirka 3 ud af fire studerende der optages på KU's kandidatuddannelser, har en bachelorgrad fra KU selv. KU vil have en samlet plan for reduktionen i løbet af 2021, som derefter skal forhandles med ministeriet. Et endeligt resultat er dermed ikke klar før i 2022.
- Førsteårsfrafaldet blandt KU's bachelorstuderende ligger forholdsvis stabilt omkring 15 %. Det dækker over en forskel blandt fakulteterne, hvor særligt SCIENCE, HUM og TEO har højere førsteårsfrafald på bacheloruddannelserne. KU's førsteårsfrafald ligger lavt sammenholdt med de øvrige universiteter, uden at der dog er store forskelle i sektoren.
- KU arbejder løbende på at øge studieaktiviteten blandt de studerende, hvilket bl.a. understøttes af en række administrative, faglige og vejledningsmæssige tiltag. Studieaktiviteten er steget de senere år, og særligt blandt kandidatstuderende er den steget i 2021, og ligger nu højere end blandt bachelorstuderende.
- Rektoratet anser internationalisering som en integreret del af uddannelse på universitetsniveau til gavn for både studiemiljø og arbejdsmarked. Desværre er udveksling af studerende fortsat kraftigt påvirket af covid-19, som også – i væsentlig mindre omfang - ser ud til at have påvirket internationale studerende på hele uddannelser (Full-degree). Politisk er der et ønske om at reducere antallet af EU/EØS-studerende på hele uddannelser af hensyn til stigende SU-udgifter.
- Størstedelen af KU's uddannelsesindtægter afgøres af STÅ¹-optjeningen, som er steget både i 2020 og 2021 og dermed er KU's STÅ-indtægter

¹ Hvert år tælles alle beståede eksamener sammen og omregnes til studenterårsværk (STÅ). Et studenterårsværk er lig med bestået eksamensaktivitet svarende til et års normeret studietid svarende til 60 ECTS-point. Se flere detaljer i Appendiks om datadefinitioner.

også steget. STÅ-indtægterne forventes dog at falde betragteligt fra og med 2023, da den politiske aftale om regionalisering medfører en betydelig reduktion i studiepladser i omegnen af 10 % frem mod 2030. Fremadrettet har rektoratet endvidere en bekymring om finansieringen af de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser, da takst 1-forhøjelsen står til at bortfalde efter 2022 (ca. 56 mio. kr. årligt).

- Overskridelsen af den normerede studietid er reduceret fra 6,1 mdr. i 2016 til 5,5 mdr. i 2020, men ser ud til at være stagneret. KU forventer, at studietidsoverskridelsen vil stige i 2021 som følge af covid-19, hvor flere studerende fik specialeforlængelser. På sigt ventes overskridelsen blandt kandidatstuderende at falde som følge af reduktion af specialeperioden, som blev indført på KU i 2020 og ventes at slå igennem i løbet af nogle år, baseret på erfaringer fra de øvrige universiteter. På trods af, at studietidsoverskridelsen er steget i 2020 har det ikke økonomiske konsekvenser for KU i 2022, da studietidstilskuddet på grund af covid-19 er suspenderet og KU dermed får fuldt tilskud i 2022 og 2023, svarende til ca. 70 mio. kr. årligt.
- Beskæftigelsesgraden hos KU's dimittender ligger stabilt på mellem 89 % og 91 % de seneste 5 år. KU modtager 78 % af det mulige beskæftigelsestilskud på ca. 70 mio. kr. i 2022, det er 5 procentpoint højere end AU, men lavere end DTU og CBS der ligger omkring 90 % af tilskuddet. Kun DTU, CBS og ITU har en højere beskæftigelsesgrad end KU.
- Efter- og videreuddannelse udgør ikke en stor del af KU's uddannelsesindtægter, men rektoratet vurderer, at det er et område med potentiale. Der er særligt sket en positiv udvikling i ekstern- og indtægtsdækket virksomhed, som bl.a. inkluderer skræddersyede forløb, der er udviklet i samarbejde med virksomheder. KU har påbegyndt en proces, der skal styrke efter- og videreuddannelse og livslang læring på universitetet. EVU-området er undtaget regionalisering, men antallet af såkaldte tomme pladser på ordinære heltidsuddannelser, som deltidsstuderende kan benytte sig af, kommer formentlig til at blive reduceret i takt med en reduktion i antallet af udbudte studiepladser generelt.

Indledning

SIDE 4 AF 33

Tal om uddannelser – fra optag til efter- og videreuddannelse er et årligt koncept for ledelsesinformation til bestyrelsen. *Tal om uddannelse* giver en helhedsorienteret kvantitativ status på uddannelsesområdet ved at samle et overblik over relevante tal efterfulgt af en kort analyserende tekst.

Tal om uddannelse indeholder en række basistal som direkte eller indirekte har betydning for KU's uddannelsesindtægter; optag, førsteårsfrafald, studieaktivitet, internationalisering, STÅ, studietidsoverskridelse, beskæftigelse og efter- og videreuddannelse. Derudover er der lavet to temaanalyser, som varierer fra år til år. I år er temaerne: Employability belyst ud fra kvantitative studieadministrative data og kandidatoptag bl.a. med fokus på hvor de studerende kommer fra. Den politiske aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i Danmark står centralt på dagsordenen og temaanalyserne belyser elementer i regionaliseringen fra forskellige perspektiver.

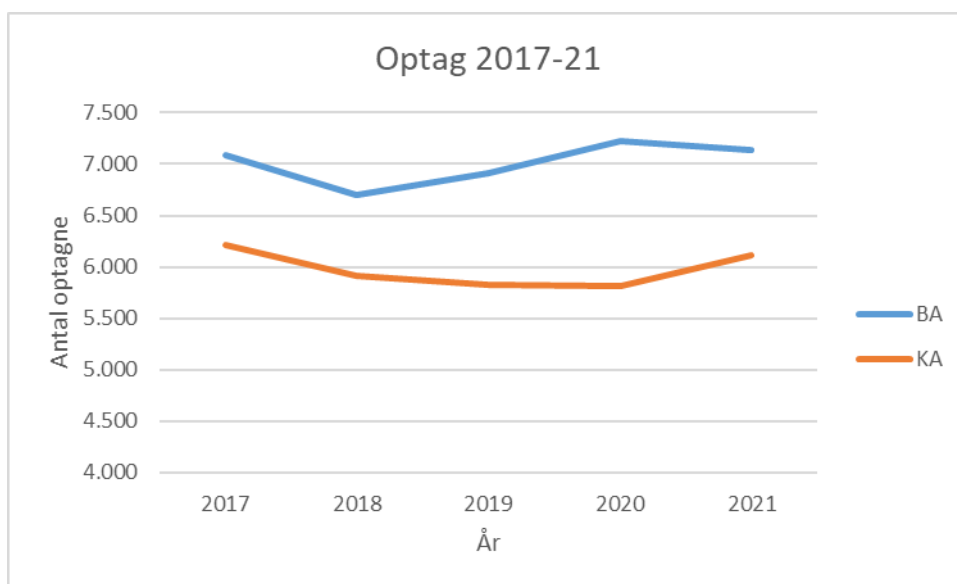
Der er ved udvælgelsen af basistal lagt vægt på tal, der har betydning for universitets uddannelsesindtægter, og da *Tal om uddannelse* skal udarbejdes hvert år, er der også lagt vægt på, at tallene opdateres min. en gang årligt og som udgangspunkt er tilgængelige i de studieadministrative systemer.

Data opgøres som udgangspunkt for en periode på fem år, dette er dog ikke muligt for alle tallene. Data er primært opgjort KU-niveau og hvor relevant suppleret med data på fakultetsniveau eller på sektorniveau. Analysen bevæger sig således primært på et overordnet niveau, og fokuserer ikke på de mere uddannelsesspecifikke faktorer, som kunne bidrage til at belyse et komplekst billede yderligere.

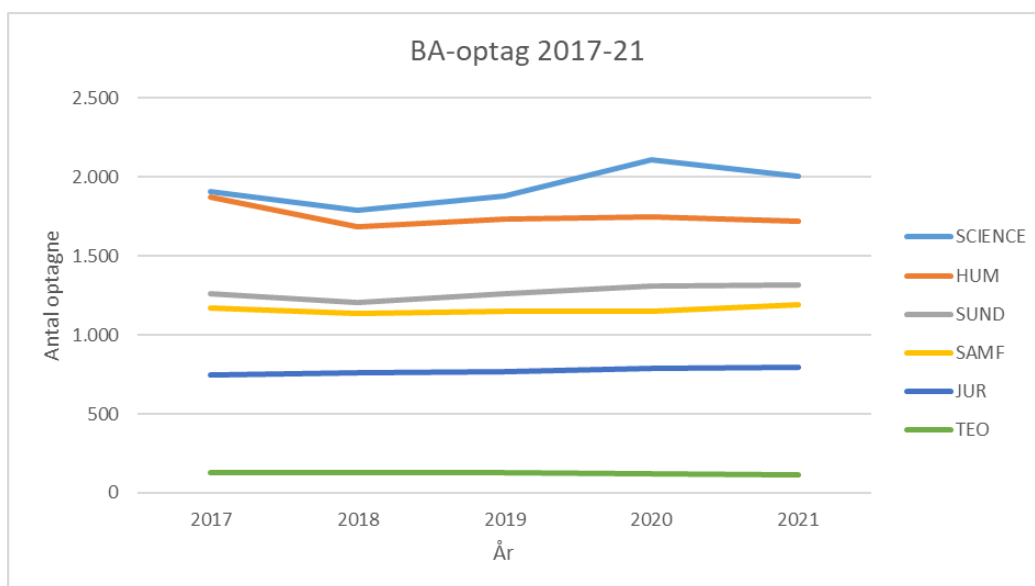
1 Optag

Data vedr. optag viser udviklingen i KU's optag på både bachelor- og kandidatuddannelser i perioden 2017-21, samt udvikling på alle danske universiteter i perioden 2016-20. Optaget giver et indblik i KU's volumen – også i forhold til de andre universiteter, og kan være en indikator på ændrede behov for undervisningsressourcer, ændringer i uddannelseslandskabet, fysiske faciliteter m.m. Derudover er optaget også en indikator på fremtidige uddannelsesindtægter i form af STÅ.

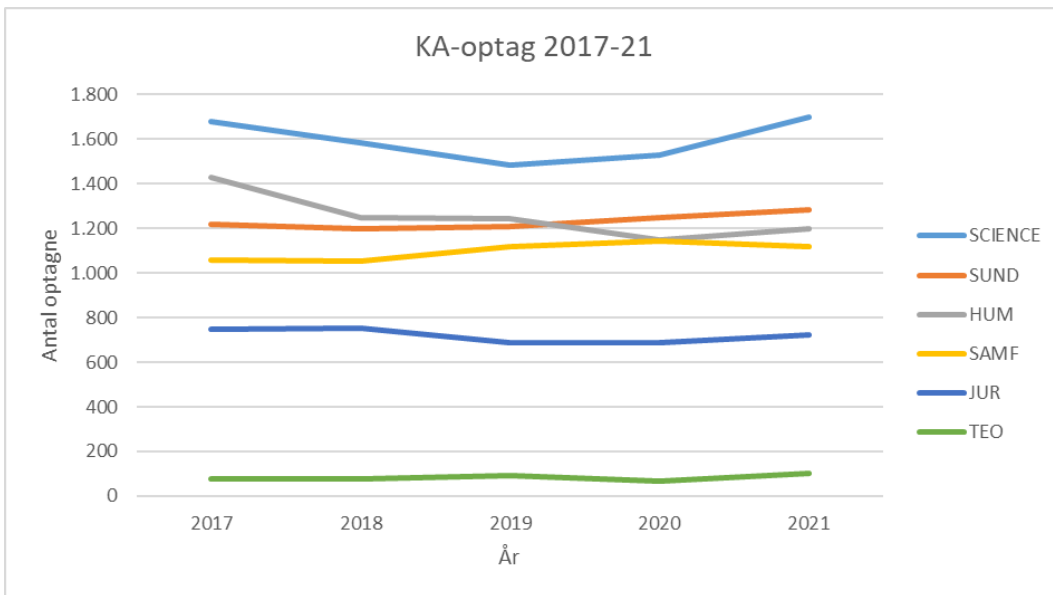
Figur 1.1: Antal optagne på KU fra 2017-21, fordelt på BA-, og KA-optag

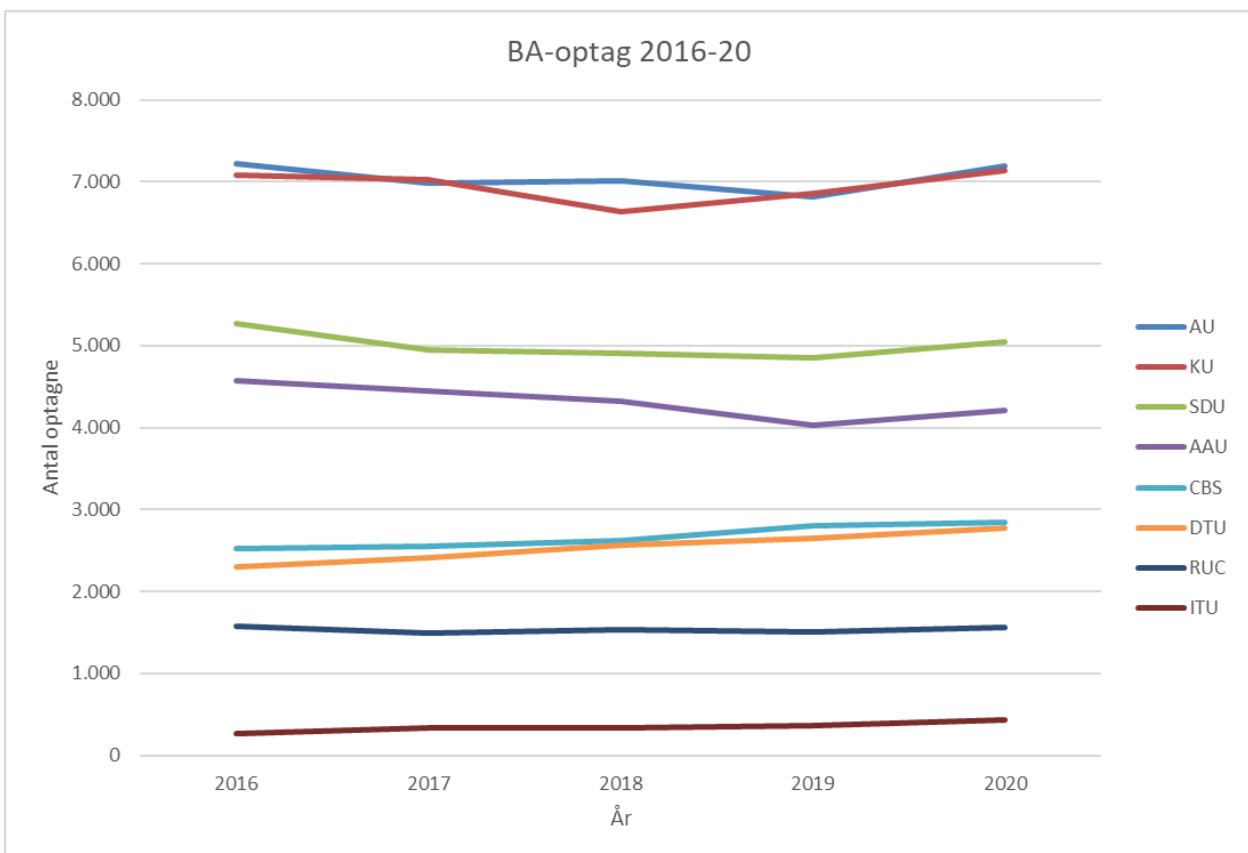
Figur 1.2: Antal optagne på en BA-uddannelse på KU fra 2017-21, fordelt på fakultet

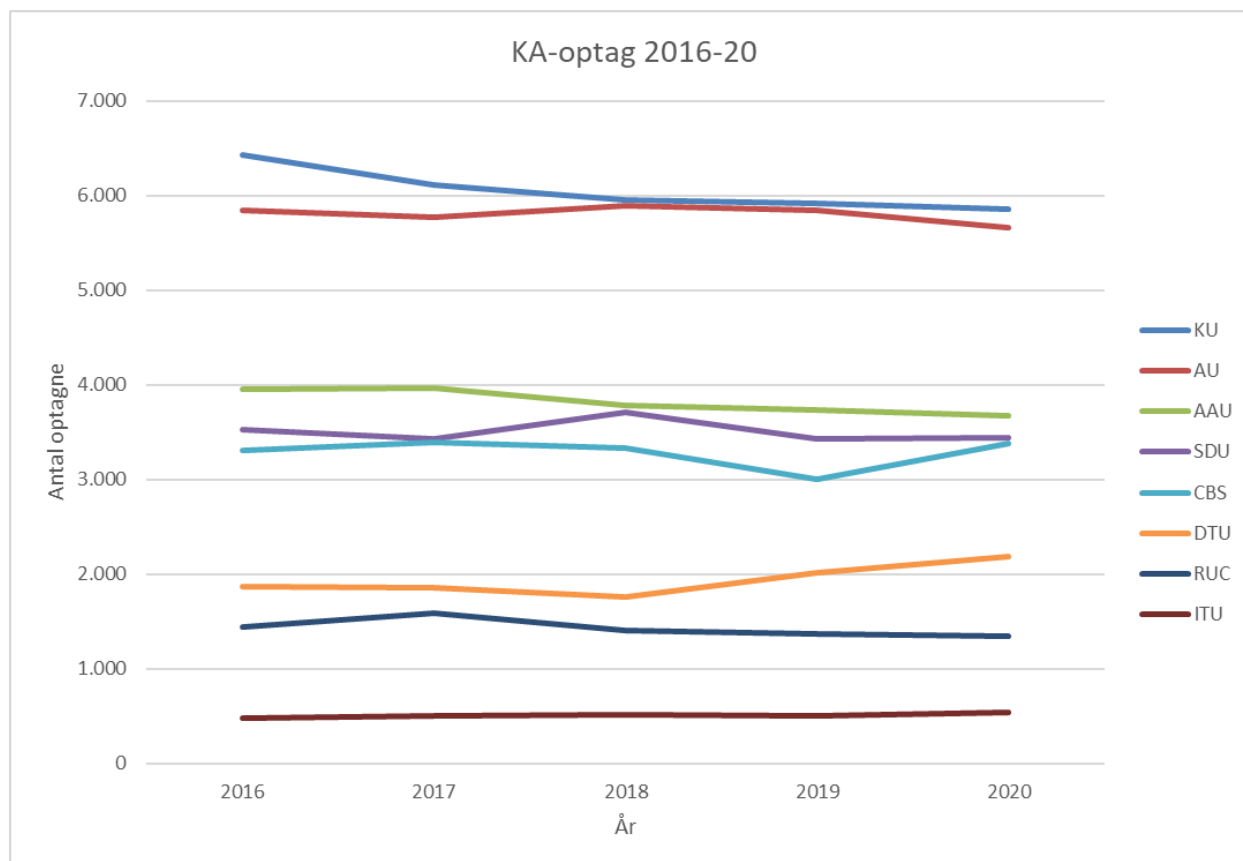
Figur 1.3: Antal optagne på en KA-uddannelse på KU fra 2017-21, fordelt på fakultet

Figur 1.4: Antal optagne på en BA-uddannelse i Danmark fra 2016-20, fordelt på universitet

Figur 1.5: Antal optagne på en KA-uddannelse i Danmark fra 2016-20, fordelt på universitet

Bemærkning og analyse - optag

Bacheloroptag

BA-optaget i 2021 er faldet en smule i forhold til 2020, men ligger over niveauet for optaget for fem år siden, jf. figur 1.1. Faldet i 2021 sker på baggrund af et højt 2020-optag, som bl.a. skyldes regeringens etårige aftale om ekstra pladser på de videregående uddannelser pga. covid-19. Figur 1.2 viser derfor også et fald på SCIENCE, da de ekstra pladser primært var tildelt uddannelser på SCIENCE. HUM's optag har været jævnt faldende i hele perioden fra 2017-21, hvilket bl.a. skyldes den ledighedsbaserede dimensionering og indførelsen af 6,0 krav. Optaget på JUR, SAMF, SUND og TEO er stabilt.

Fremadrettet forventes det, at BA-optaget vil falde, eftersom udmøntningen af regeringens regionaliseringsudspil vil betyde, at KU skal reducere optaget op mod 10 % frem mod 2030. Dette gælder BA- og KA-optaget samlet. En samlet plan for reduktionen på KU vil foreligge i løbet af 2021. Derefter

skal den forhandles med ministeriet. Et endeligt resultat er dermed ikke klar før i 2022.

SIDE 8 AF 33

Introduktionen af den ny kvote 2 optagelsesmodel i 2020 samt afskaffelsen af 6,0-kravet i kvote 2 i 2020 betød, at andelen af optagne via kvote 2 steg fra cirka 9 % i 2019 til godt 13 % i 2020. Tendens er fortsat i 2021, hvor 12,6 % af optaget er sket via kvote 2. Antallet af ansøgere til kvote 2 er desuden steget markant efter indførelsen af den nye kvote 2-model og afskaffelsen af karakterkravet.

Kandidatoptag

Efter et faldende KA-optag i perioden 2017-20 har KU i 2021 haft en stigning i optaget på godt 5 %, jf. figur 1.1. Figur 1.3 viser, at det især er SCIENCE, der har haft en markant stigning på 11 % i forhold til 2020. For HUM, JUR og SUND ligger stigningen på 3-5 %, mens SAMF som det eneste fakultet har oplevet en mindre tilbagegang. TEO's store stigning på 51 % skal ses på baggrund af en konkret stigning fra 69 til 104 optagne. Stigningen på SCIENCE er blandt andet hjulpet på vej af et stigende BA-optag igennem årene, som betyder, at optaget af bachelorer fra KU er steget betydeligt. Andelen af optagne med BA fra KU udgør nu 63 % af SCIENCE's optag mod 59 % i 2020.

Effekterne af regionaliseringsudspillet vil også ramme KA-optaget. Dels gennem konkrete reduktioner af KA-optaget, dels gennem den sekundære effekt af nedskæring af BA-optaget, idet cirka 74 % af KU's KA-optag har en BA-grad fra KU.

Andre universiteter

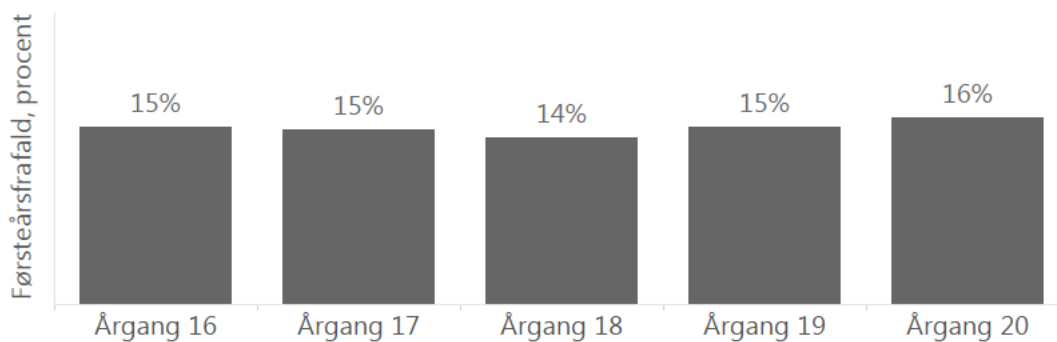
Figur 1.4 og 1.5 viser henholdsvis bachelor- og kandidatoptag på samtlige danske universiteter i perioden 2016-20. Der foreligger ikke tal for 2021 endnu. Alle universiteter oplevede en stigning i BA-optaget i 2020. De fleste har imidlertid haft et fald i KA-optaget – med undtagelse af DTU og CBS, som har haft pæne stigninger.

KU's andel af det samlede bacheloroptag er på ca. 23 %, hvilket er en lille smule lavere end AU. KU's andel af det samlede kandidatoptag er på ca. 22 %, hvilket pt. er den højeste andel i sektoren, men den er faldende.

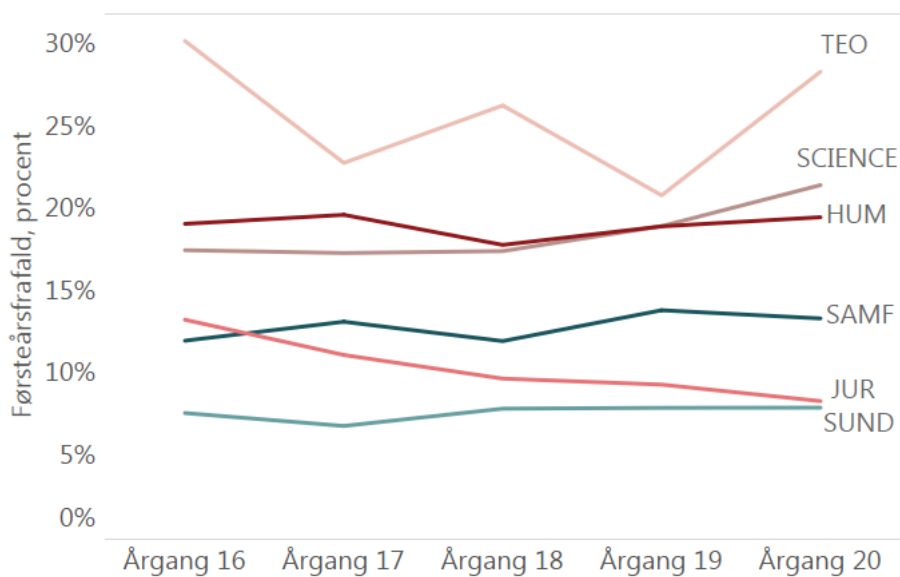
Ligesom KU rammes de øvrige universiteter af regeringens regionaliseringsudspil, enten i form af reduktion i studentermassen eller som udflytning. De andre universiteter har fået pålagt samme procentuelle reduktions- eller udflytningsmål som KU, undtagen RUC som har fået et lavere mål.

2 Førsteårsfrafald på BA

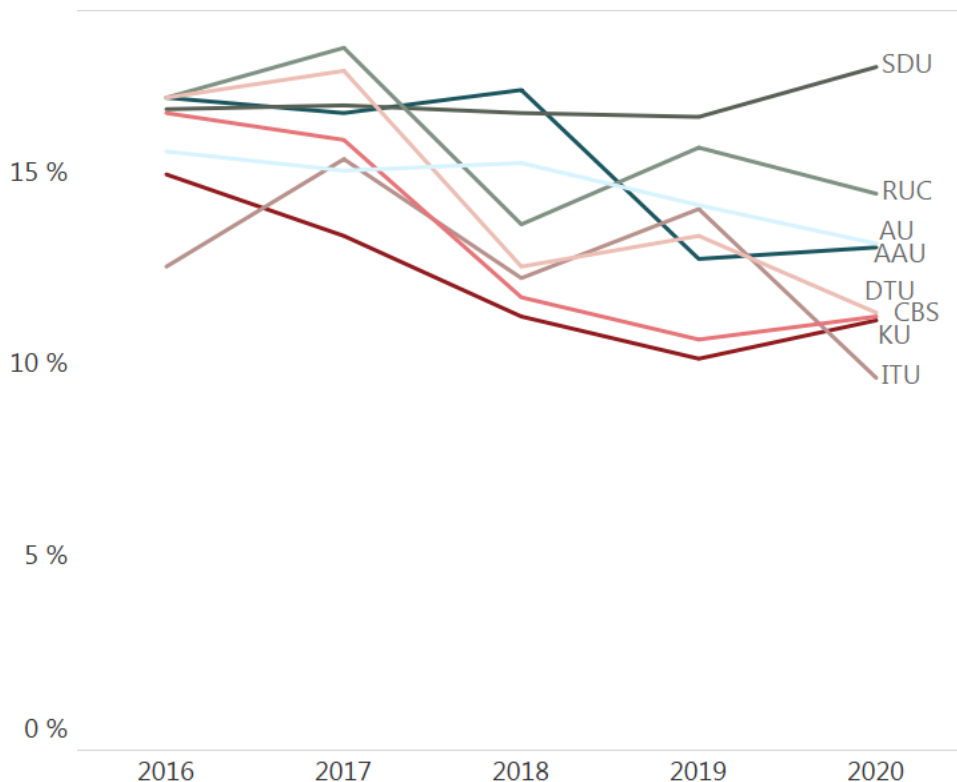
Figur 2.1: Førsteårsfrafald på BA på KU fra 2016-20

Figur 2.2: Førsteårsfrafald på BA på KU fra 2016-20, fordelt på fakultet

Figur 2.3: Førsteårsfrafald på BA fra 2016-20, fordelt på universitet

Bemærkninger og analyse - førsteårsfrafald på BA

Førsteårsfrafaldet for BA-studerende er samlet set steget en smule fra årgang 2018-20, jf. figur 1.1. En mulig årsag til det let stigende førsteårsfrafald kan være covid-19 og de omvæltninger det har medført i studiestarten for årgang 2020. Førsteårsfrafaldet ligger dog for årgang 2016-20 ret stabilt omkring ca. 15 %.

Uddannelser & Studerende udførte i 2019 en analyse af frafald og en række baggrundsfaktorer. Analysen viste bl.a., at et højere adgangsgivende gennemsnit giver en lavere risiko for frafald, og at kvote 2-optag giver en lavere risiko for frafald i forhold til kvote 1.

Figur 2.2 viser at der er betydelige forskelle i førsteårsfrafald på tværs af fakulteterne. TEO, HUM og SCIENCE har det højeste førsteårsfrafald. Stigningen i førsteårsfrafaldet for årgang 2020 drives primært af en stigning på SCIENCE. Generelt er der stort fokus på førsteårsfrafald på alle fakulteter.

KU implementerede i 2020 og 2021 en ny model for kvote 2-optag. KU forventer, at den nye model vil skabe et bedre match mellem de optagne og uddannelsen, og at det på sigt kan reducere frafaldet på nogle uddannelser.

Figur 2.3 viser, at KU's førsteårsfrafald på BA generelt er lavt sammenlignet med de øvrige universiteter.

Det er en forhåbning at reduktionen i studiepladser som følge af regionaliseringsaftalen kan medføre et lidt lavere frafald, da konkurrencen om pladser sandsynligvis vil blive skærpet.

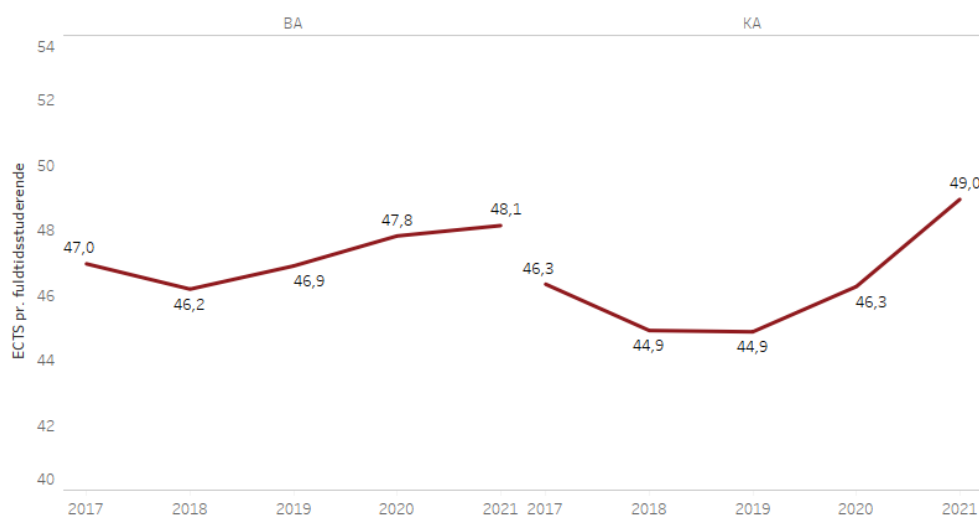
Sammenligningen mellem universiteter er baseret på data fra Danske Universiteter, hvor opgørelsesmetoden er en anden end KU's egen, og tallene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

3 Studieaktivitet (ECTS per fuldtidsstuderende)

Der har siden vedtagelsen af studiefremdriftsreformen i 2015 været et stærkt fokus på de studerendes fremdrift og aktivitetsniveau. De studerendes aktivitet i form af ECTS per fuldtidsstuderende indgår i en række styringsinstrumenter, bl.a. KU's kvalitetssikringssystem. Internt på KU arbejdes der aktivt på at optimere aktivitetsniveauet i form af ECTS per fuldtidsstuderende. Men også ministeriet lægger stor vægt på aktivitet og fremdrift hos de studerende.

ECTS per fuldtidsstuderende viser, hvor studieaktive de studerende er i den periode de er indskrevet på KU. Endvidere har de studerendes ECTS-optjening omregnet til STÅ betydning for universiteternes uddannelsesmidler jf. ministeriets bevillingssystem.

Figur 3.1 ECTS-optjening per fuldtidsstuderende på KU, opdelt på BA og KA

Note: Bemærk at akserne ikke starter ved 0. Grundet en justering i opgørelsesmetoden for ECTS-optjening per fuldtidsstuderende kan tallene variere ift. tidligere års rapporter.

Figur 3.2 ECTS-optjening per fuldtidsstuderende på fakulteterne

Note: Bemærk at akserne ikke starter ved 0.

Bemærkninger og analyse - studieaktivitet

Figur 3.1 viser, at studieaktivitetsniveauet generelt har været lavere på kandidatuddannelserne, men at det er steget siden 2018 både på bachelor- og kandidatuddannelser. I 2021 er studieaktivitetsniveauet på kandidatuddannelserne steget betydeligt til et lidt højere niveau end bacheloruddannelserne. Den store stigning dækker over at der er optjent væsentlig flere ECTS i 2021 end i 2020 samtidig med at antallet af fuldtidsstuderende er faldet. Der er flere mulige årsager til stigningen herunder at flere studerende har fået specialeforlængelser pga. covid-19, og derfor har forlænget deres speciale ind i studieåret 2021. En anden mulig forklaring er, at de første studerende, som startede efter studiefremdriftsreformen hvor der for alvor blev

sat fokus på studieaktivitetsniveauet, efterhånden har nået kandidatuddannelserne. Stigningen kan også skyldes et lavere førsteårsfrafald blandt kandidatstuderende. Mere dybdegående analyser af de studerendes adfærd, viser at de i mindre grad end tidligere falder fra i løbet af det første studieår.

Figur 3.2 viser, at der er betydelige forskelle mellem fakulteterne, hvor både SAMF, JUR og SCIENCE har haft stigende studieaktivitet blandt kandidatstuderende i flere år. TEO har generelt en lavere studieaktivitet på bacheloruddannelserne, men udgør dog kun en lille andel af KU's samlede bestand, og derfor påvirker de ikke det samlede gennemsnit ret meget.

Det er ikke muligt at sammenligne ECTS per fuldtidsstuderende på KU med de øvrige universiteter, da opgørelsesmetoderne varierer stærkt på tværs af universiteterne.

Økonomi

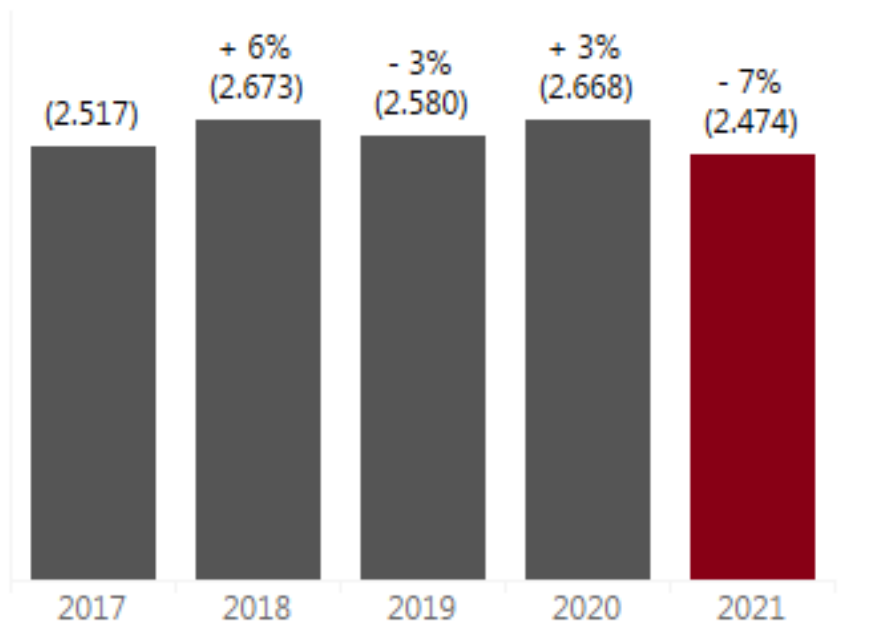
Optjening af ECTS per fuldtidsstuderende har indirekte indflydelse på uddannelsesøkonomien, da ECTS er grundlaget for STÅ. ECTS per fuldtidsstuderende, giver, til forskel fra STÅ, et indblik i hvor stort potentialet er, for at øge aktiviteten hos de studerende og dermed mulighederne for at øge studietidstilskuddet der bliver udmøntet til KU.

Studieaktiviteten påvirker også studietidsoverskridelsen, da en højere studieaktivitet betyder at de studerende kommer hurtigere igennem uddannelsen. Studietidsoverskridelsen er senest opgjort i 2020 og den stigende studieaktivitet i 2021 kan dermed være en indikation på en lavere studietidsoverskridelse på KA næste år. Der er dog også andre faktorer i spil, som kan påvirke studietidsoverskridelsen.

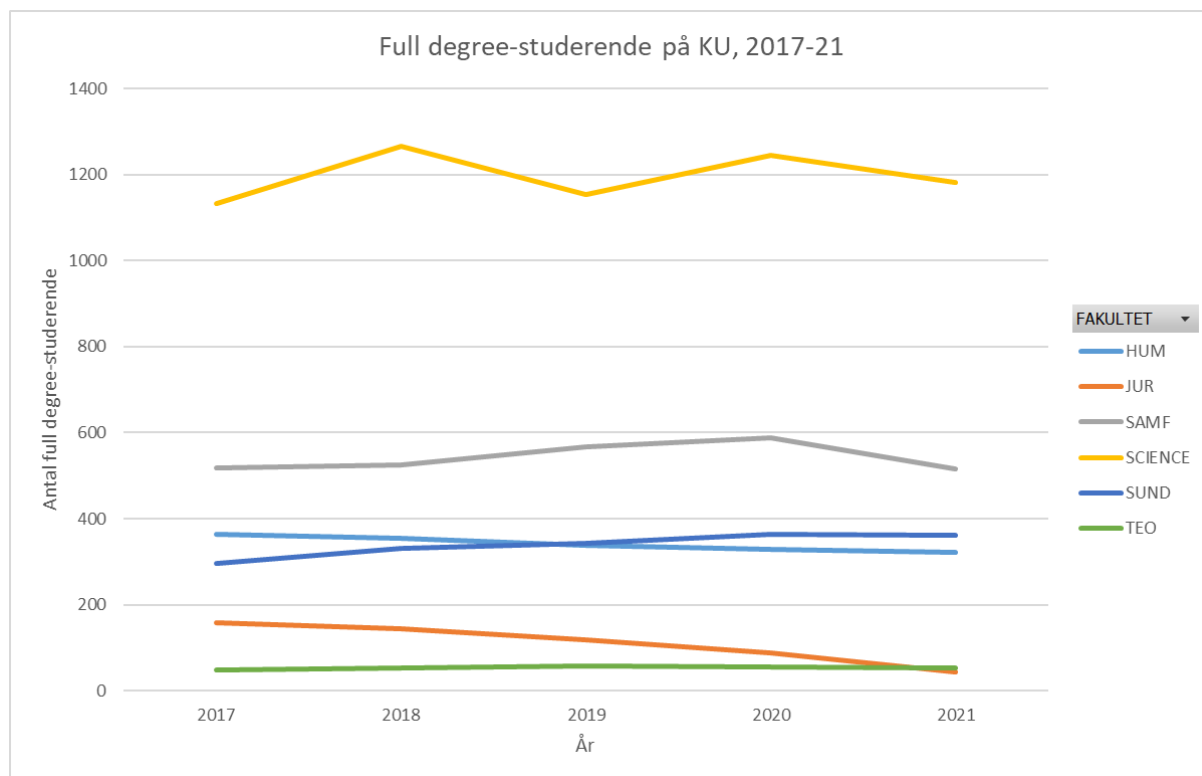
4 Internationalisering

Internationalisering er en integreret del af både uddannelse og forskning på universitetsniveau. KU giver derfor de studerende mulighed for at berige deres uddannelsesforløb med en international dimension både gennem studieophold i udlandet og gennem samarbejde med internationale studerende på KU. Afsnittet om internationalisering giver viden om både omfanget af full degree-studerende på KU og om omfanget af ind- og udrejsende udvekslingsstuderende.

Figur 4.1: Antal full degree-studerende på KA-uddannelser på KU 2017-21

Figur 4.2: Antal full degree-studerende på KA-uddannelser på KU 2017-21, fordelt på fakultet

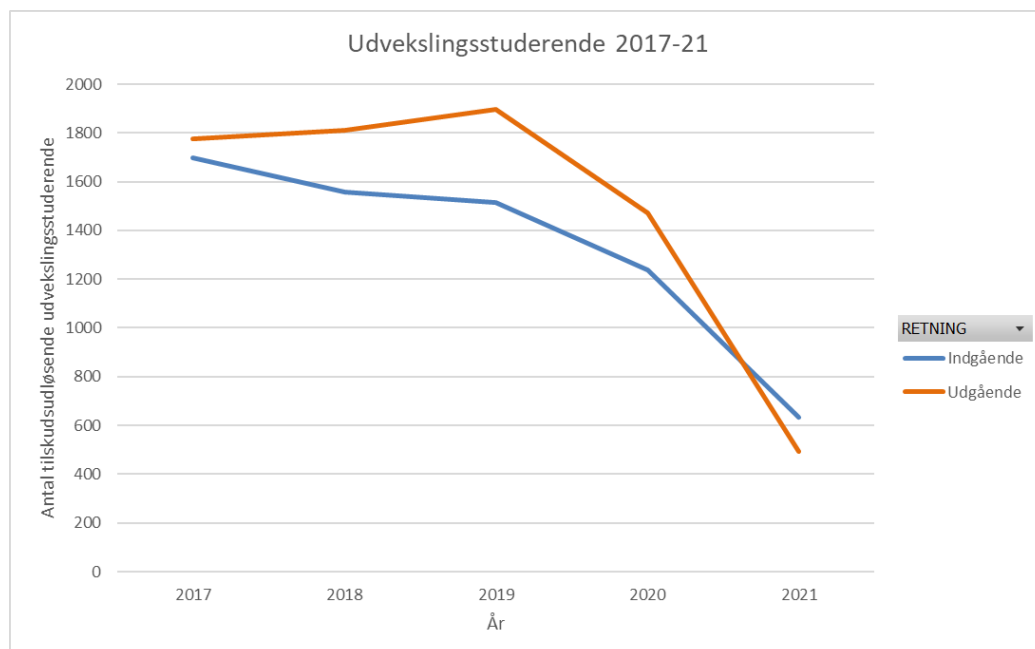
Økonomi

Figur 4.3: STÅ-balancen på KU 2017-21

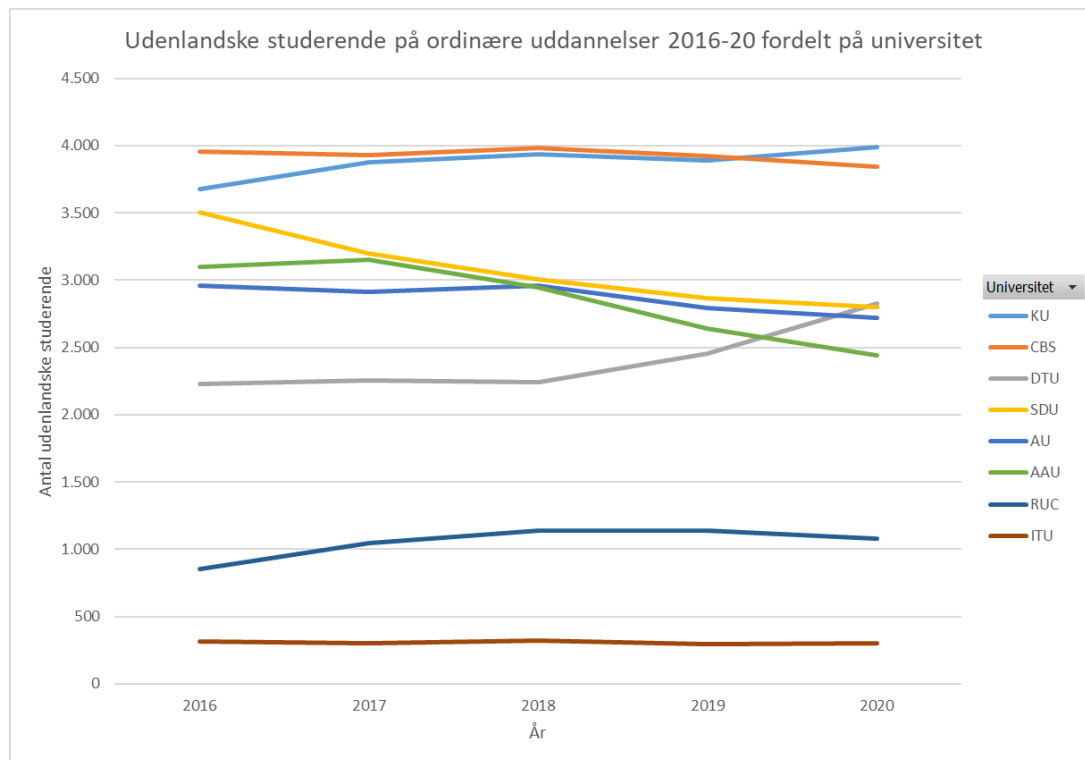

Udveksling

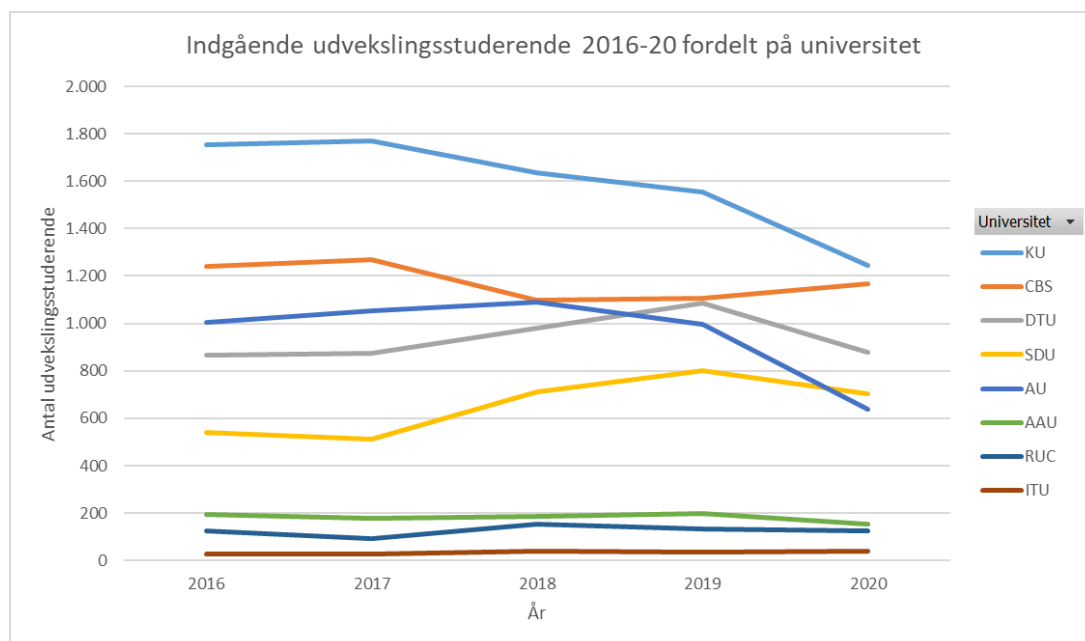
Figur 4.4: Antal ind- og udgående tilskudsudløsende udvekslingsstuderende på KU 2017-21

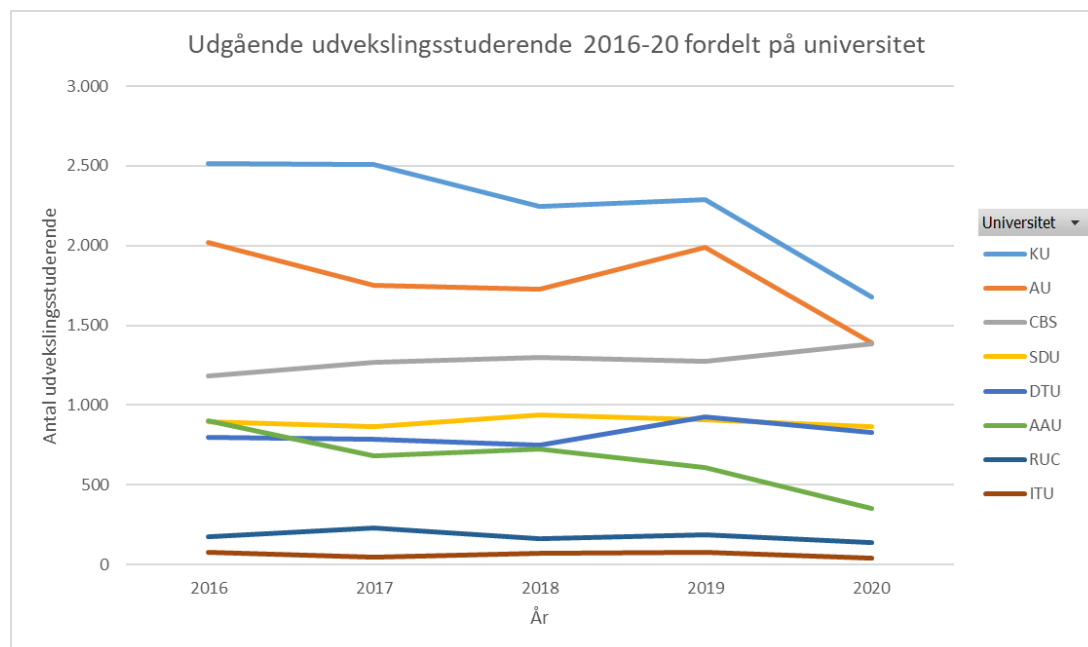
Figur 4.5: Antal udenlandske studerende på ordinære heltidsuddannelser 2016-20, fordelt på universitet

Figur 4.6: Antal indgående udvekslingsstuderende 2016-20, fordelt på universitet

Figur 4.7: Antal udgående udvekslingsstuderende 2016-20, fordelt på universitet

Bemærkninger og analyse – internationalisering

Full degree-studerende på KU

På KU udbydes der kun engelsksprogede uddannelser på kandidatniveau, KU har således ingen engelsksprogede bacheloruddannelser. Den samlede bestand af full degree-studerende på kandidatuddannelser har i perioden 2017-20 varieret ganske lidt, men i 2021 er bestanden den laveste i fem år. Fra optag 2019 og fremefter er de videregående uddannelsesinstitutioner blevet bedt om at reducere optaget af internationale studerende på hele uddannelser, dog med visse undtagelser f.eks. udenlandske selvbetalere. Reduktionskravet skyldes de stigende SU-udgifter til EU-borgere. Optaget af full degree-studerende faldt i 2019 formentlig på grund af dette reduktionskrav, mens faldet i 2021 formentlig skyldes covid-19.

Opgørelsen af bestand i figur 4.1 og 4.2 dækker over studerende, der er optaget på baggrund af en udenlandsk adgangsgivende eksamen, dvs. at det både kan være udenlandske og danske statsborgere.

Godt halvdelen af KU's full degree-studerende er indskrevet på SCIENCE, hvilket afspejler at det er her, KU udbyder flest engelsksprogede kandidatuddannelser.

Udmøntningen af regeringens regionaliseringsudspil vil forventeligt betyde en reduktion af optaget af studerende på KU. Udenlandske selvbetalere,

Erasmus Mundus-studerende og Nordic-master-studerende er undtaget i regionaliseringsudspillet.

Af figur 4.5 fremgår det, at i forhold til de øvrige universiteter optager KU og CBS flest internationale studerende, det skal dog ses i forhold til, at KU's samlede optag er væsentligt højere end de fleste af de andre universiteter. Andelen af internationale studerende på CBS er således væsentligt højere end på KU.

Der gøres opmærksom på, at data i figur 4.5 stammer fra Danske Universiteter, og kan ikke direkte sammenlignes med KU's egen opgørelse af antal full degree-studerende, da definitionerne ikke er de samme.

Udveksling

Figur 4.4 viser udviklingen i den ind- og udgående mobilitet af udvekslingsstuderende på KU. Her er sket et mindre, men jævnt fald i indgående mobilitet fra 2017 til 2019, i den samme periode er der sket en mindre stigning i udgående mobilitet. I 2020 sker der et kraftigt fald i både ind- og udgående mobilitet, hvilket er en konsekvens af covid-19. Denne tendens er yderligere forstærket i 2021. Faldet forventes bremsset op i 2022, medmindre der sker nye, negative udviklinger i pandemien.

Størstedelen af studieopholdene finder sted via KU's udvekslingsaftaler, men udrejsetalene indeholder også selvarrangerede studieophold. KU har i en årrække begrænset antallet af indrejsende udvekslingsstuderende for at skabe balance i den ind- og udgående mobilitet på udvekslingsaftalerne.

Figur 4.3 viser STÅ-balancen i ind- og udgående mobilitet. STÅ-balancen består af en negativ og en positiv side. På den negative side tæller taxameterværdien i kroner for indrejsende studerende. På den positive side tæller taxameterværdien af merit for KU-studerende der rejser ud (udenlandsk merit-STÅ) samt taxameterværdien af de såkaldte formidlede ophold. Figuren afspejler, at KU har lidt større udgående mobilitet, hvilket har medført en positiv STÅ-balance. En negativ STÅ-balance vil betyde tilbagebetaling af tilskud til ministeriet.

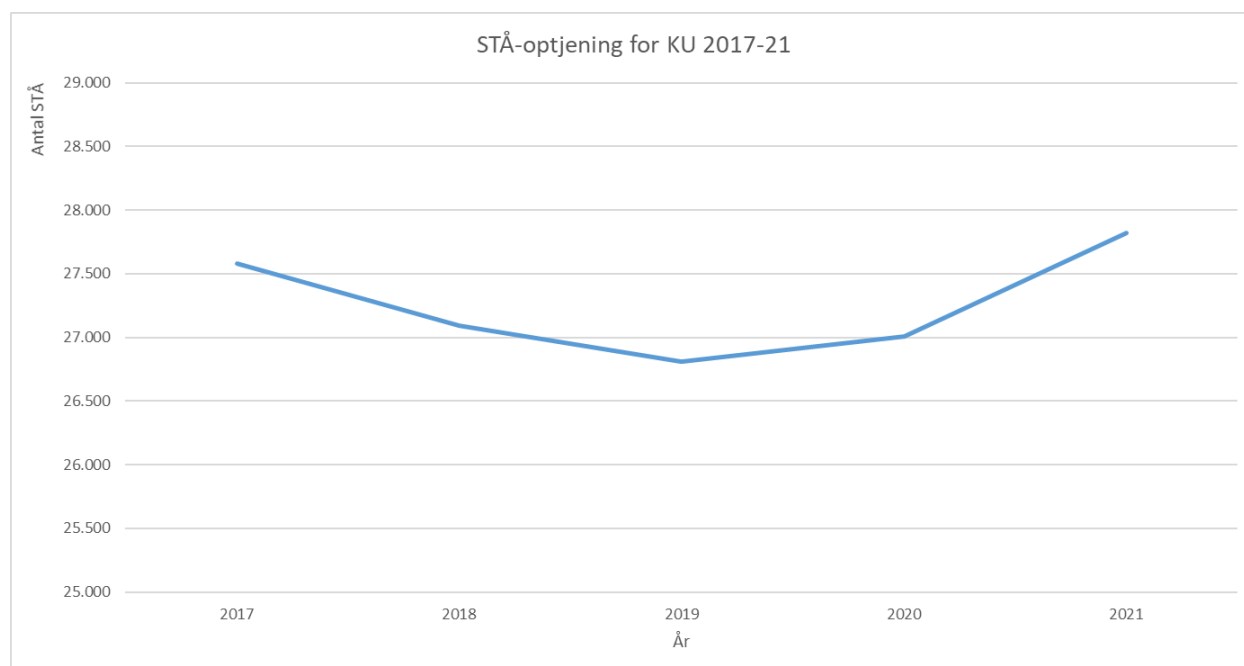
På baggrund af data fra Danske Universiteter illustrerer figur 4.6 og 4.7, at KU har den største både ind- og udgående mobilitet af de danske universiteter for perioden 2016-20. Den indgående mobilitet omfatter både gæstestuderende² og udvekslingsstuderende indskrevet på et udenlandsk universitet. Udgående mobilitet omfatter både projektorienteret forløb, udvekslings- og selvarrangerede studieophold i udlandet. På nær CBS har alle universiteter oplevet et fald i udvekslingsophold i 2020 som følge af covid-19.

² Gæstestuderende inkluderer både studerende fra et andre danske universiteter der tager kurser på KU og udvekslingsstuderende fra udlandet.

5 STÅ og prognose for STÅ

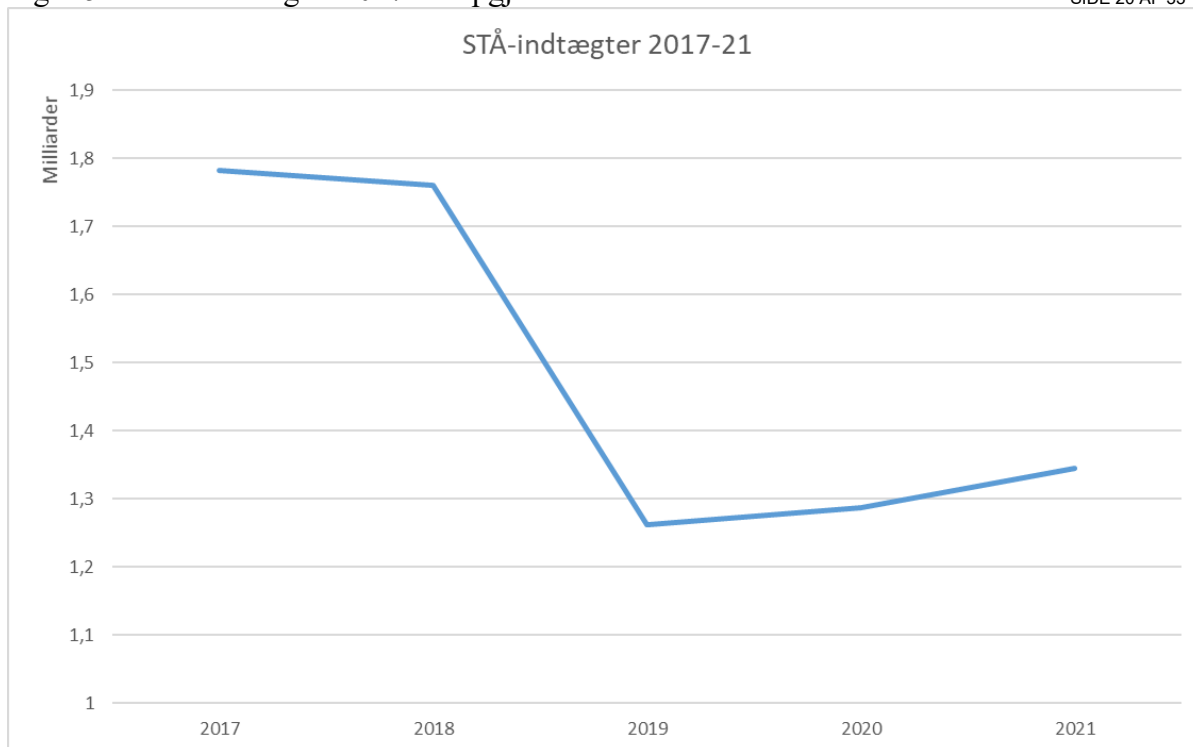
Størstedelen af KU's uddannelsesindtægter kommer fra tilskud baseret på STÅ-optjeningen (studerårsværk)³, og den har derfor stor bevågenhed. Indtægtsdelen af STÅ-optjeningen sker på basis af en taxameterordning, hvor hver bestået eksamen udløser et tilskud.

Figur 5.1: STÅ-optjening på KU 2017-21 opgjort i antal STÅ

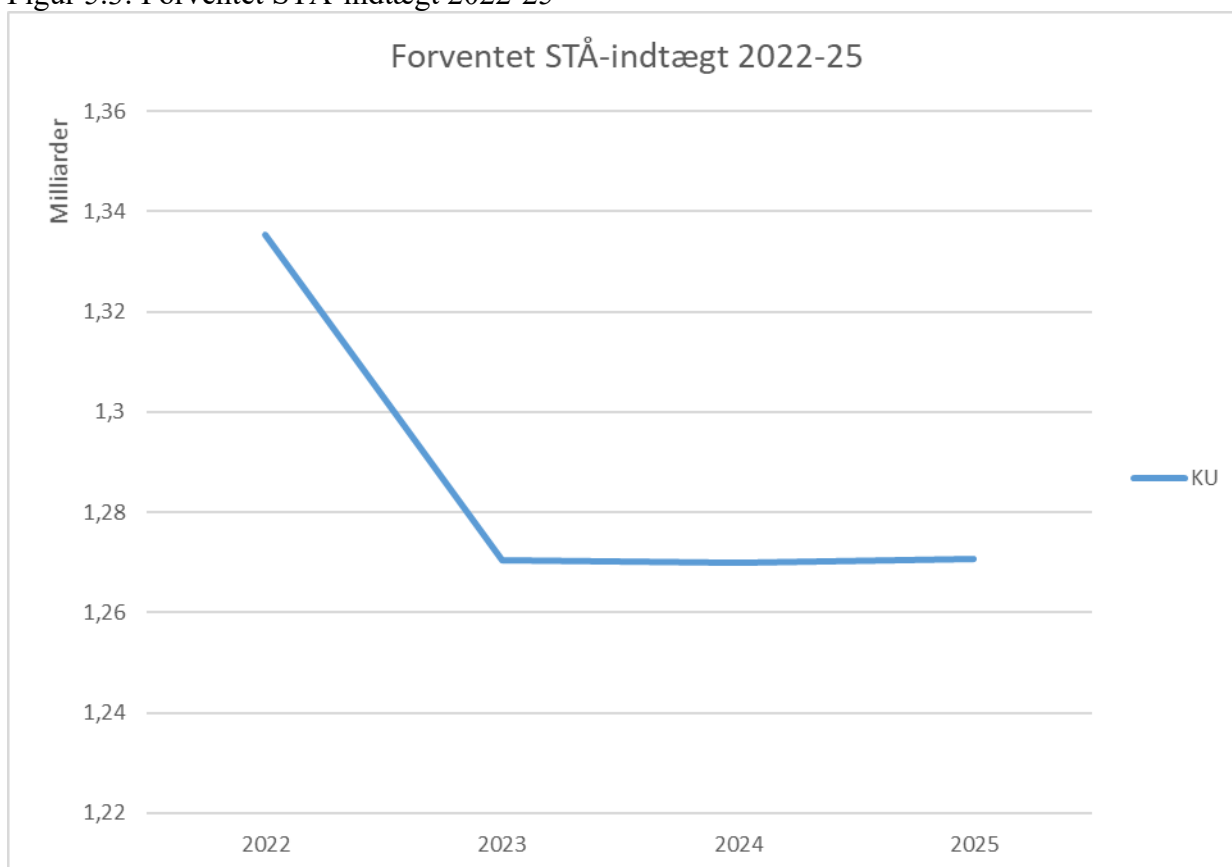

³ Hvert år tælles alle beståede eksamener sammen og omregnes til studenterårsværk (STÅ). Et studenterårsværk er lig med bestået eksamensaktivitet svarende til et års normeret studietid svarende til 60 ECTS-point.

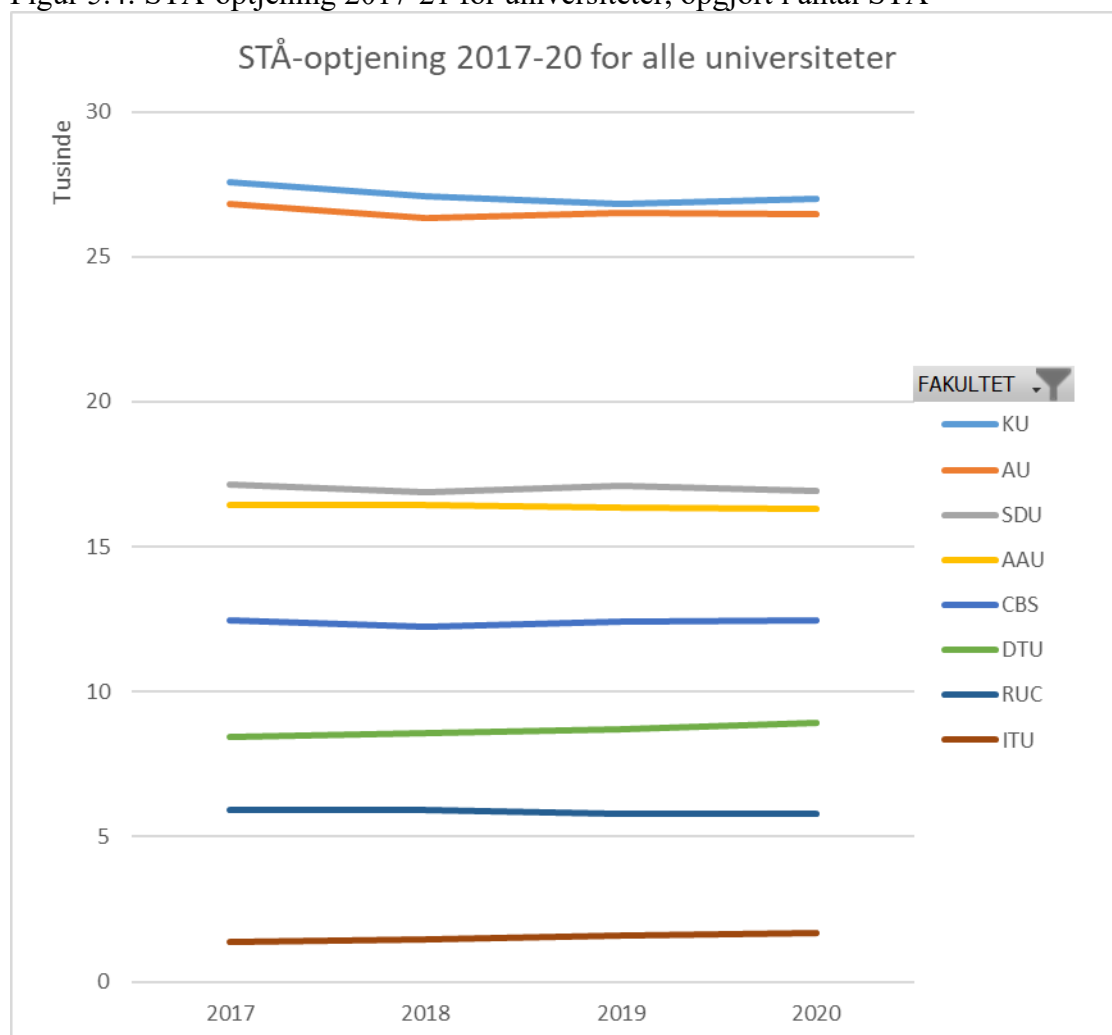
Figur 5.2: STÅ-indtægter 2017-21 opgjort i kr.

Figur 5.3: Forventet STÅ-indtægt 2022-25

Figur 5.4: STÅ-optjening 2017-21 for universiteter, opgjort i antal STÅ

Bemærkninger og analyse – STÅ

Som det fremgår af figur 5.1 har STÅ-optjeningen været stigende i de sidste to år. Det er først og fremmest en følge af et samlet set stigende optag på BA og KA fra 2019 til 2021. Flere studerende betyder flere STÅ. Dertil kommer, at covid-19 blandt meget andet også har medført, at langt færre har haft mulighed for at tage på studieophold i udlandet. De manglende studieophold betyder, at de studerende i stedet aflægger deres eksaminer på KU, hvilket også øger STÅ-optjeningen.

Mange af KU's uddannelser er underlagt en ledighedsbaseret dimensionering, som betyder, at optaget på disse uddannelser ikke må overskride et givet loft. KU har imidlertid lykkedes med at optage flere studerende på uddannelser uden dimensionering.

Figur 5.2 viser STÅ-indtægterne de sidste fem år. I 2019 blev taxametersystemet omlagt til et nyt bevillingssystem, hvilket blandt andet betød, at STÅ-taksterne blev reduceret med 25%, hvilket forklarer kurvens fald. De reducerede STÅ-indtægter er generelt dækket ind af nye bevillingselementer som grundtilskud og resultattilskud, så KU mister ikke penge på grund af omlægningen til nyt bevillingssystem. De seneste to års stigning i STÅ-optjening har selvsagt positiv indflydelse på STÅ-indtægterne.

Figur 5.3 viser forventede STÅ-indtægter i perioden 2021-24. Estimatet rammer normalt præcist i det første år (+/- 1%), men usikkerheden stiger i årene derefter. Særligt for forventningerne til STÅ-indtægterne fra og med 2023 hersker der stor usikkerhed i år, da sektoren er i gang med at tage beslutning om udmøntning af regeringens regionaliseringsudspil. Den politiske aftale medfører en betydelig reduktion i studiepladser i omegnen af 10 % frem mod 2030. Nedsættelsen af optaget på KU, vil påvirke forventningerne til STÅ-indtægterne negativt. Denne reduktion er ikke indregnet i forventningerne til STÅ-indtægterne i figur 5.2. Det er hensigten, at KU i løbet af foråret vil genbesøge forventningerne til STÅ-indtægter, når regionaliseringsudspillet betydningsfuld for KU er mere klarlagt.

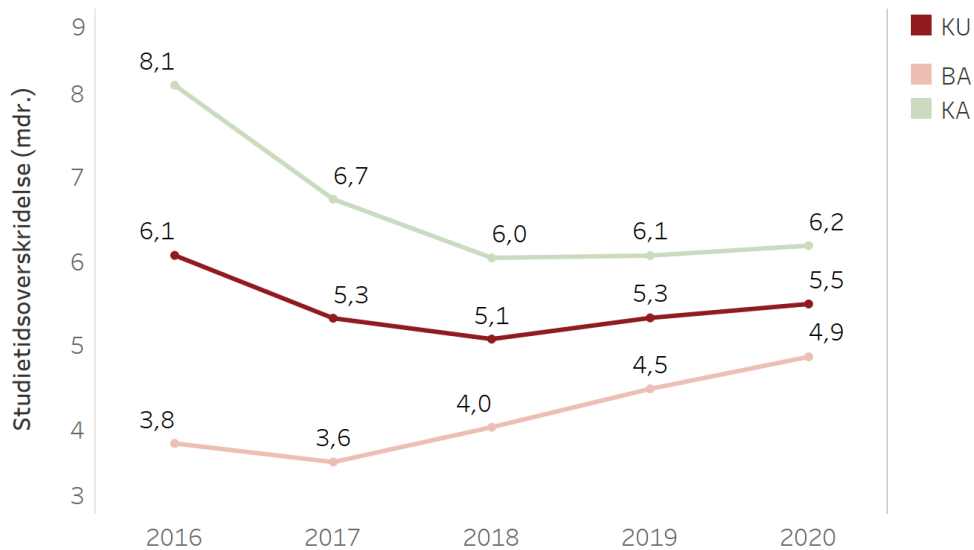
Taxametersystemet består af tre forskellige takster. For at forbedre finansieringen af uddannelser med den lave takst 1 indførtes en midlertidig takst 1-forhøjelse i 2010, som hvert år siden hen har lagt cirka 5.000 kr. til takst 1. Denne forhøjelse på ca. 56 mio. kr. årligt er lige nu sat til at ophøre i 2023, hvilket forklarer kurvens fald jf. figur 5.3. Bortfaldet af takst 1-forhøjelsen efter 2022 er en betydelig usikkerhedsfaktor i KU's uddannelsesindtægter og i finansieringen af de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser.

6 Studietidsoverskridelse

Studietidsoverskridelsen viser, hvor meget de studerende er forsinket i forhold til normeret tid, når de dimitterer. Data for 2020 viser således, hvor meget de studerende der dimitterede i 2020, overskred den normerede studietid. Studietidsoverskridelse indgår som et element i ministeriets bevillingsmodel for uddannelsesmidler til universiteterne, og arbejdet med at reducere de studerendes samlede studietid er intensiveret siden studiefremdriftsreformen blev implementeret i 2015.

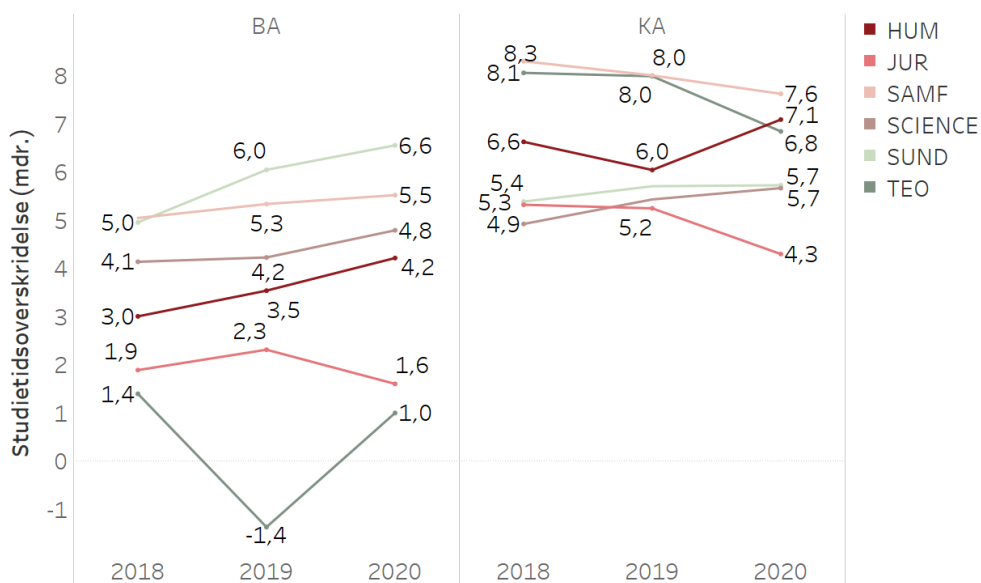
Studietidsoverskridelsen er med til at give en bagudrettet indikation af, hvor studieaktive de studerende er i løbet af deres uddannelse.

Figur 6.1: KU's samlede studietidsoverskridelse samt for BA og KA for 2016-20

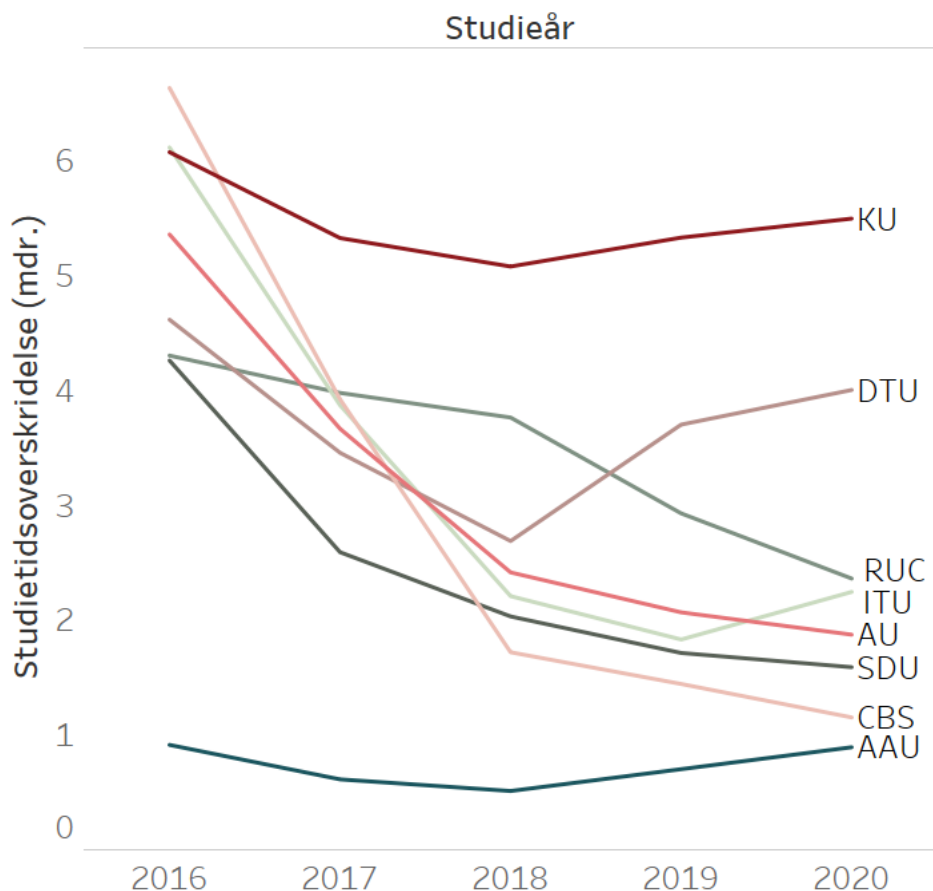
Note: BA er eksklusiv professionsbachelorer. Bemærk at Y-aksen ikke starter ved 0.

Figur 6.2: Studietidsoverskridelse 2018-2020, opdelt på fakultet og på BA og KA

Note: Tallene fra før 2018 kan ikke brydes ned på fakulteter og uddannelsestrin. Opgørelsen af studietidsoverskridelsen inkluderer merit fra tidligere uddannelser, hvilket er blandt årsagerne til at TEO's studietidsoverskridelse er negativ.

Figur 6.3: Universiteternes studietidsoverskridelse 2016-20

Bemærkninger og analyse - studietidsoverskridelse

Figur 6.1 viser, at KU's samlede studietidsoverskridelse er reduceret i perioden fra 2016 til 2018, hvorefter udviklingen er stagneret. I 2019 og 2020 steg studietidsoverskridelsen for første gang i en årrække, og er nu på 5,5 måneders overskridelse. Det er KU's samlede studietidsoverskridelse der indgår i ministeriets bevillingsmodel for uddannelse jf. figur 6.1. Studietidsoverskridelsen er højest på kandidatuddannelserne, hvilket kan skyldes, at der er arbejdet fokuseret med strukturerne på bacheloruddannelserne i regi af studiefremdriftsreformen. Den samlede stigning fra 2018 til 2020 skyldes dog hovedsageligt en stigende studietid på bacheloruddannelserne, der i perioden er steget med knap én måned. KU forventer at studietidsoverskridelsen vil stige i 2021 som følge af covid-19, hvor flere studerende fik specialeforlængelser. På sigt ventes overskridelsen blandt kandidatstuderende at falde som følge af reduktion af specialeperioden, som blev indført på KU i 2020 og ventes at slå igennem i løbet af nogle år, baseret på erfaringer fra de øvrige universiteter.

KU har en lille gruppe dimittender på ca. 3 % der har en studietidsoverskridelse på over 2 år, som trækker KU's gennemsnitlige studietidsoverskridelse knap 1 måned op. Hvis disse dimittender ikke indgik i opgørelsen ville KU næsten leve op til ministeriets måltal for studietidsoverskridelse. På grund af ministeriets covid-19-undtagelser i beregningen af studietidstilskuddet er der en åbning for, at meget forsinkede studerende kan færdiggøre deres uddannelse i de kommende år uden at det påvirker størrelsen af KU's studietidstilskud.

KU arbejder løbende på at øge studieaktiviteten blandt de studerende, hvilket bl.a. understøttes af en række administrative, faglige og vejledningsmæssige tiltag. Det omfatter bl.a. opfølgning på studerende, som har opbrugt deres prøvoforsøg; tutorordning med indføring i regler og rammer på uddannelser; onlinemoduler i forbindelse med studiestart med præsentationer af KU's forskellige aktivitetskrav; særlig vejledning til funktionsnedsatte og studerende med øvrige udfordringer mv. Derudover er de nationale regler om et SU-loft på seks års SU med til at sikre et højt aktivitetsniveau.

De fleste universiteter har reduceret deres studietidsoverskridelser kraftigt de seneste år, som følge af en række politiske styringsredskaber (studiefremdriftsreformen, studietidsmodel og nu studietidstilskud). KU's studietidsoverskridelse er også reduceret betragteligt, men ikke i samme grad som de øvrige universiteter og KU har fortsat den højeste overskridelse i sektoren, jf. figur 6.3. Særlig bemærkelsesværdigt er faldet i studietidsoverskridelse på CBS. Den høje studietidsoverskridelse betyder at KU sammen med DTU er de eneste universiteter der ikke modtager fuldt studietidstilskud.

Økonomi

UFM har fremadrettet valgt at undtage nogle årgange fra resultattilskuddet (studietidstilskud og beskæftigelsestilskud), da de forventes at blive påvirket af covid-19-situationen. Undtagelsen betyder, at KU modtager fuldt studietidstilskud for alle studerende som er optaget inden 30. juni 2020, uanset hvor hurtige de er til at dimittere. På KU forventes et fuldt studietidstilskud i 2022 og 2023, og herefter et tilskud som er baseret på studietidsoverskridelsen hos studerende der er startet efter 30. juni 2020, jf. tabel 6.1. Det svarer til ca. 70 mio. kr. årligt i 2022 og 2023, hvilket er en indtægtsstigning på ca. 4 mio. kr. ift. 2021.

På trods af, at studietidsoverskridelsen er steget i 2020 har det, pga. undtagelsen, ikke økonomiske konsekvenser for KU's tilskud i 2022.

Tabel 6.1: Undtagelser i studietidstilskud pga. covid-19

Dimittendår	Opgørelsesår	Tilskudsår	
2019	2019	2021	Normal
2020	2020	2022	Alle fuldt studietidtilskud
2021	2021	2023	Alle fuldt studietidtilskud
2022	2022	2024	Under genindfasning
2023	2023	2025	Under genindfasning
2024	2024	2026	Under genindfasning
2025	2025	2027	Normal

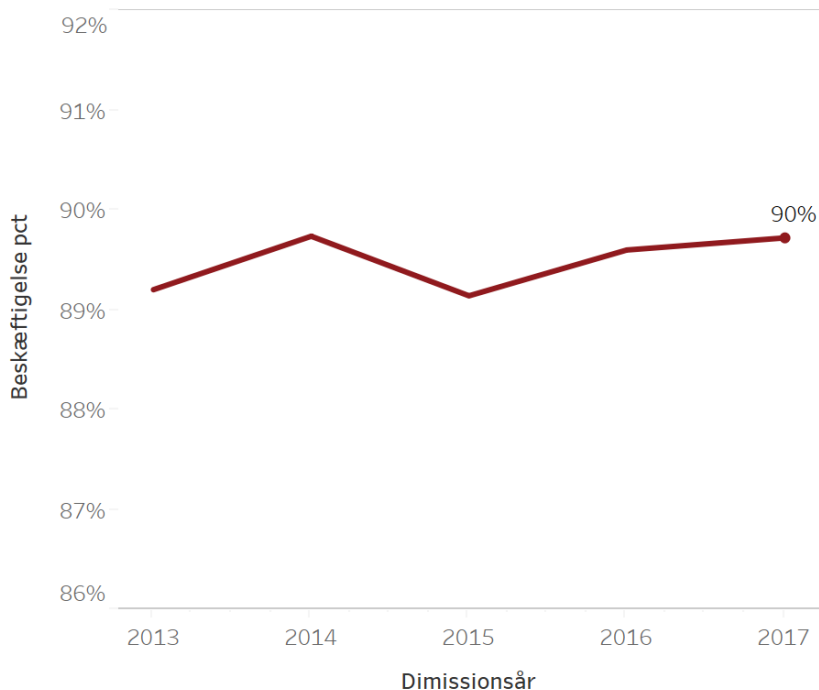
Studietidstilskuddet forventes at blive reduceret som følge af regionaliseringsplanerne, idet tilskuddet konkret udgør 5,56 % af aktivitetstilskuddet som er baseret på STÅ-optjening. Da regionaliseringen med tiden vil medføre en reduktion i antallet af studerende og dermed i STÅ-optjeningen, vil det også påvirke resultatstilskuddet. Omfanget er endnu uvist.

7 Beskæftigelse

Beskæftigelse er et centralt måltal i KU's uddannelsesøkonomi og indgår som et selvstændigt element i ministeriets bevillingsmodel for uddannelsesmidler. Beskæftigelsesgraden giver en indikation af, hvordan overgangen fra uddannelse til arbejdsmarkedet er for KU's dimittender. I Tal om Uddannelse 2021 belyses beskæftigelse og overgangen mellem studie og arbejdsmarkedet yderligere i temanalysen om employability.

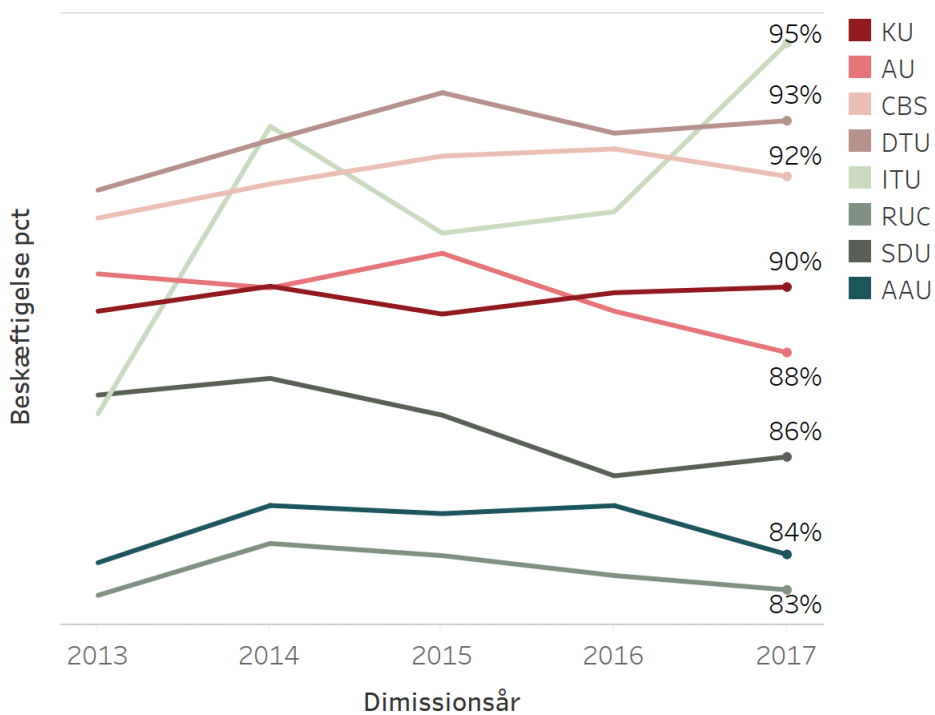
Ud over beskæftigelsesgrad indgår dimittendernes tilknytning til arbejdsmarkedet også i en række andre styringsinstrumenter (fx. i regionaliseringen, den ledighedsbaserede dimensionering og reduktion i optaget på engelsksprogede uddannelser samt i akkrediteringssystemet). Her opgøres tilknytningen til arbejdsmarkedet dog på andre måder bl.a. som ledighedsgrad frem for beskæftigelsesgrad. Dimittendernes tilknytning til arbejdsmarkedet spiller således en væsentlig rolle både for KU's udbud af uddannelser, optaget og KU's samlede uddannelsesøkonomi.

Figur 7.1: KU's beskæftigelsesgrad for dimittender fra 2013-17

Note: Bemærk at Y-aksen ikke starter ved 0.

Figur 7.2: Universiteternes beskæftigelsesgrad for dimittender fra 2013-17

Note: Bemærk at Y-aksen ikke starter ved 0.

Bemærkninger og analyse - beskæftigelse

Som det fremgår af figur 7.1 har beskæftigelsesgraden for KU's dimittender ligget stabilt på mellem 89 % og 91 % i de senere år. Man skal dog være opmærksom på, at beskæftigelsesdata er retrospektivt, så de nyeste data omhandler dimittender fra 2017. Det betyder, at initiativer KU iværksætter nu for at styrke kommende dimittenders beskæftigelsesgrad, først slår igennem i data flere år senere. Konjunkturændringer på det danske arbejdsmarked vil også først fremgå af opgørelserne af beskæftigelsesgrad med en forsinkelse på et til flere år.

KU arbejder løbende med at styrke overgangen til arbejdsmarkedet, dette understøttes af KU's kvalitetssikringssystem, hvor uddannelsernes relevans er en integreret del af værdigrundlaget for kvalitetssikringssystemet.

KU's samlede beskæftigelsesgrad dækker over en spredning i beskæftigelsesgrad mellem KU's uddannelser. Generelt kommer dimittender fra mere professionsrettede uddannelser (fx læge, psykolog og jurist) hurtigere i beskæftigelse.

Økonomi

Studietidsoverskridelse og beskæftigelse har indflydelse på 7,5 % af KU's uddannelsesbevillinger (ca. 140 mio. kr.). Baseret på beskæftigelsestallene fra dimittendårgang 2017 forventer KU ca. 58 mio. kr. i beskæftigelsestilskud i 2022, ud af en pulje på ca. 70 mio. kr. Hvilket forventes at være uændret i forhold til 2021.

KU modtager 78 % af det mulige beskæftigelsestilskud, det er 5 procentpoint højere end AU, men lavere end DTU og CBS der ligger omkring 90 % af tilskuddet.

På grund af covid-19 har ministeriet valgt at undtage nogle årgange fra resultattilskuddet (studietidstilskud og beskæftigelsestilskud). Undtagelserne ligger flere år efter pandemiens start, hvilket skyldes at både studietidsoverskridelse og beskæftigelsesgrad er retrospektive parametre.

Undtagelsen betyder, at KU modtager fuldt beskæftigelsestilskud i 2023 og 2024 (dvs. for dimittendårgang 2018 og 2019), uanset hvordan beskæftigelsesgraden blandt dimittenderne ser ud, jf. tabel 7.1. Det svarer til ca. 70 mio. kr. i hhv. 2023 og 2024, dvs. ca. 12 mio. kr. mere årligt end i 2021 og 2022.

Tabel 7.1: Undtagelser i beskæftigelsestilskud pga. covid-19

Dimittendår	Opgørelsesår	Tilskudsår	
2017	2017-2019	2022	Normal
2018	2018-2020	2023	Alle fuldt beskæftigelsestilskud
2019	2019-2021	2024	Alle fuldt beskæftigelsestilskud
2020	2020- 2022	2025	Normal
2021	2021-2023	2026	Normal

Beskæftigelsestilskuddet forventes at blive reduceret som følge af regionaliseringsplanerne. Tilskuddet udgør konkret 5,56 % af aktivitetstilskuddet som er baseret på STÅ-optjening. Den reduktion i antallet af studerende som regionaliseringen vil medføre vil via effekterne på aktivitetstilskuddet også påvirke resultatstilskuddene. Omfanget er endnu uvist.

8 Efter- og videreuddannelse

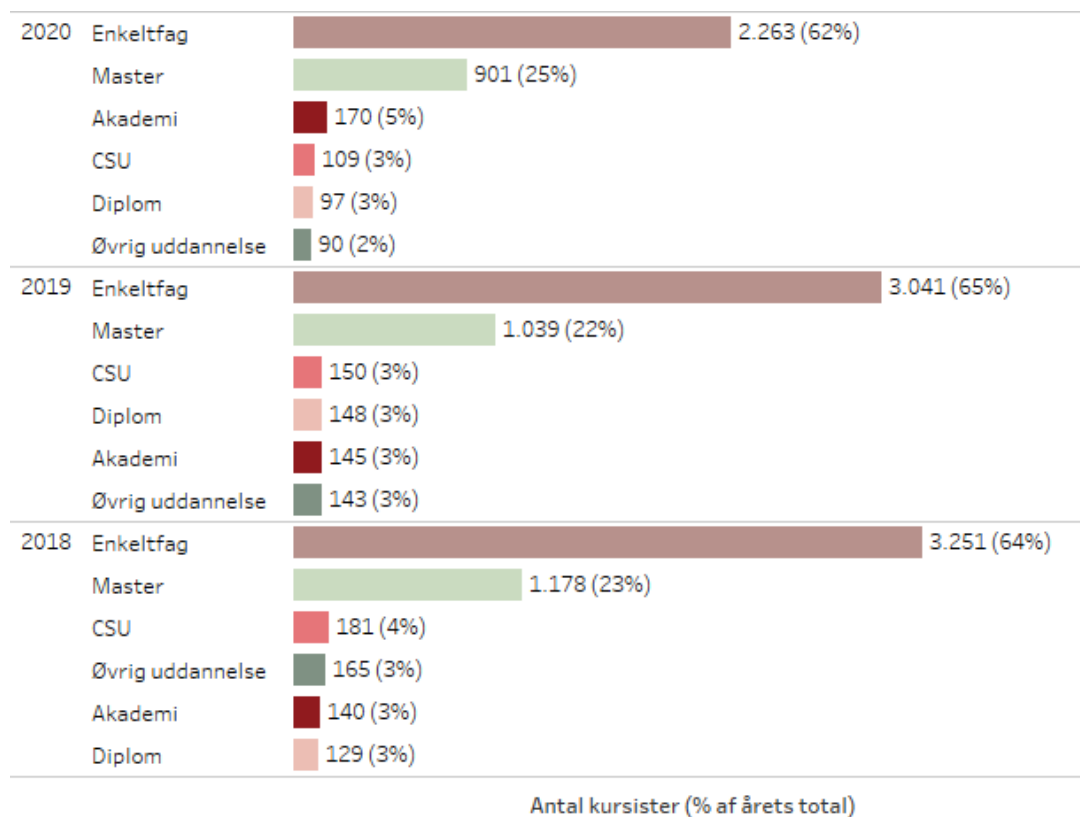
KU er i gang med en proces, der skal styrke efter- og videreuddannelse og livslang læring på universitetet. De fleste fakulteter har et ønske om at øge eller konsolidere aktiviteten på EVU-området som derfor indgår i samtlige fakulteters handleplaner. I 2020 havde KU kendte EVU-indtægter for ca. 84,5 mio. kr.

KU's efter- og videreuddannelsesudbud (EVU) er fordelt på:

- *Formelle, akkrediterede EVU-kurser og –uddannelser på deltid:* Især enkeltfag og masteruddannelser samt i mindre omfang diplom- og akademiuddannelser (ECTS-bårne og kompetencegivende)
- *Uformelle forløb under indtægtsdækket virksomhed (IV-kurser):* Skræddersyede forløb, der er udviklet i samarbejde med en virksomhed, eller korte, åbne kurser (typisk ikke ECTS-bårne eller kompetencegivende)

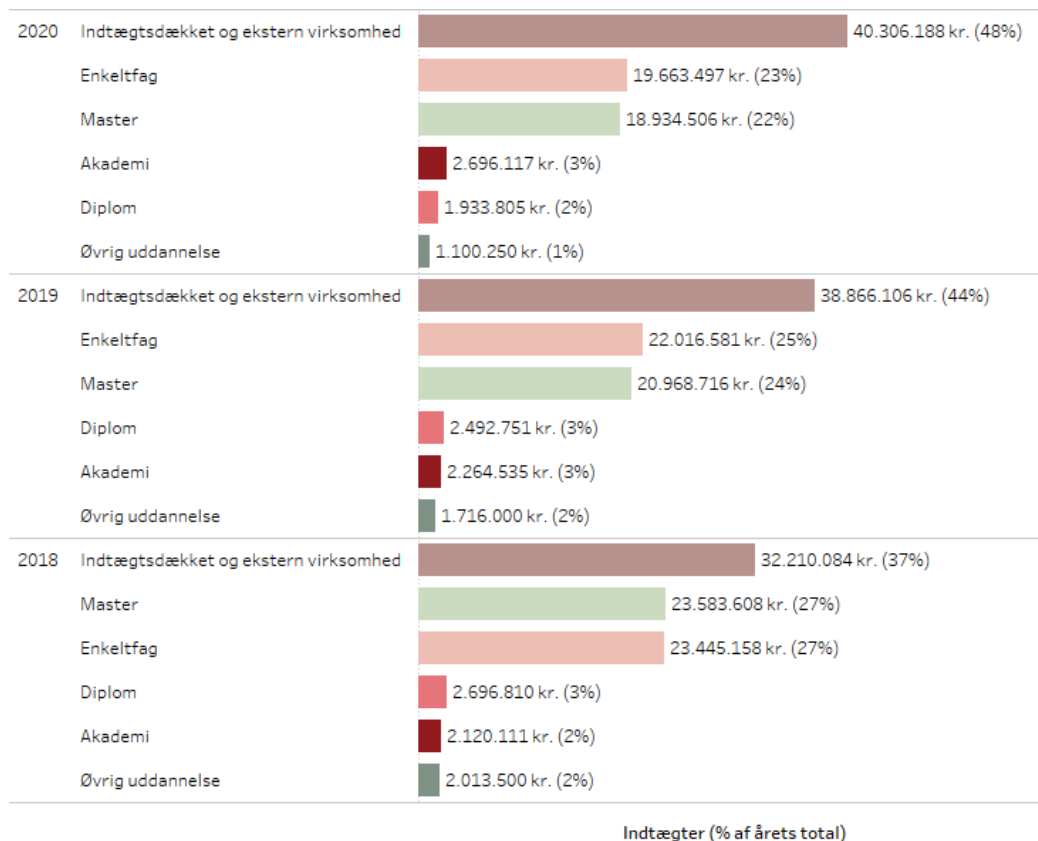
EVU-området er undtaget regionalisering, men antallet af såkaldte tomme pladser på ordinære heltidsuddannelser, som deltidsstuderende kan benytte sig af, kommer formentlig til at blive reduceret i takt med en reduktion i antallet af udbudte studiepladser generelt.

Figur 8.1: Udvikling fra 2018-20 i antal kursister fordelt på uddannelses-type*

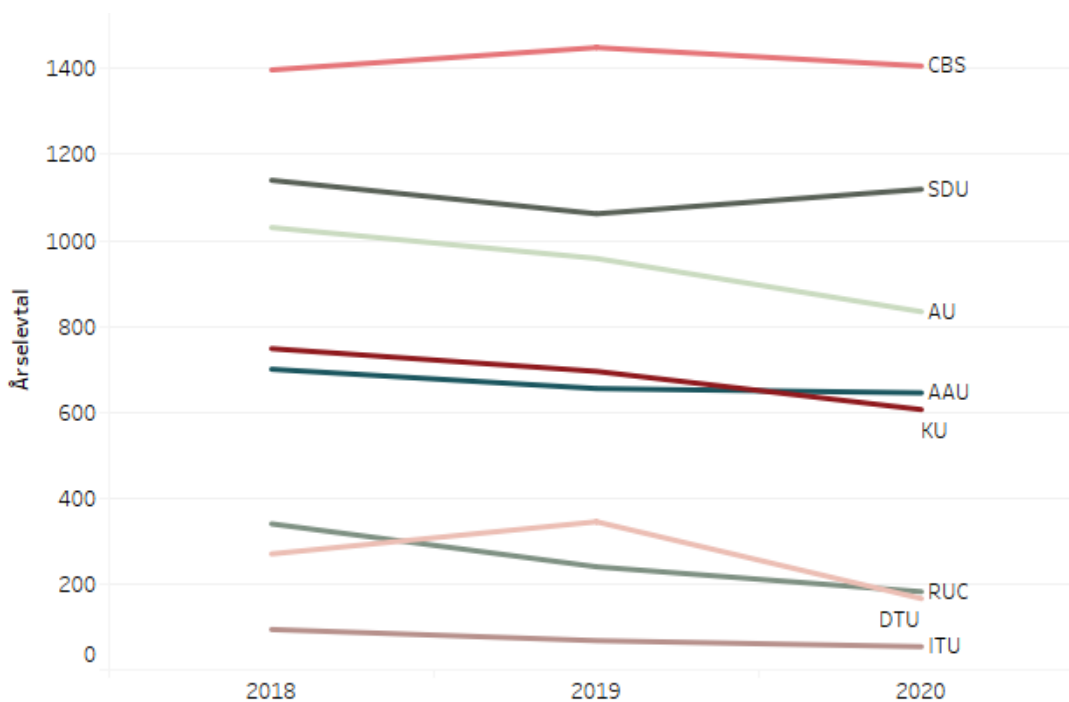

Note: I figuren indgår kun kursister på KU's deltidsuddannelser og Copenhagen Summer University (CSU) men ikke øvrige EVU-kurser inden for indtægtsdækket virksomhed fx skræddersyede forløb

Figur 8.2: Udvikling fra 2018-20 i indtægter, fordelt på uddannelsestype

Figur 8.3: Udvikling fra 2018-20 i årselevtal for de danske universiteter*

Note: Omfatter kun EVU-kurser og uddannelser på deltid

EVU-området er ikke fuldt systemunderstøttet og derfor er det ressourcekrævende at monitorere og vanskeligt at følge løbende. EVU-området indgår i KU's udkast til den strategiske rammekontrakt hvor der bl.a. arbejdes på bedre muligheder for at følge aktiviteten på de områder der endnu ikke er systemunderstøttet.

Figur 8.1 viser udviklingen i antal kursister fordelt på uddannelsestype. En kursist kan godt følge flere kurser på KU, og en kursist er derfor ikke det samme som antal personer.

Figuren viser, at der er et betydeligt antal kursister, der deltager i en efter- og videreuddannelsesaktivitet på KU. Udviklingen i antal kursister i perioden 2018-20 er dog faldet med ca. 28 %. At der er sket et fald i aktivitet på deltidsområdet fra 2018-20 er også tilfældet for de fleste andre universiteter, jf. figur 8.3.

Faldet i aktivitet er særligt stort fra 2019-20, hvilket sandsynligvis skyldes covid-19 situationen, hvor EVU-området er mere følsomt idet der er tale om betalingsuddannelser. Faldet afspejler dog samtidig også en generel tendens i samfundet til, at aktiviteten inden for deltidsuddannelse er stagnerende eller faldende. Til gengæld går efterspørgslen flere steder mod korte, uformelle forløb, der ikke nødvendigvis er formelt kompetencegivende.

Figur 8.1 viser, at enkeltfag er langt den største EVU-aktivitet målt i antal kursister (62 % i 2020).

Økonomi på EVU-området

Indtægter fra KU's deltidsuddannelser udgør i 2020 ca. 52 % af KU's EVU-indtægter, mens ca. 48 % udgøres af indtægter fra ekstern og indtægtsdækket virksomhed (EIV). Ekstern virksomhed dækker bl.a. over fondsfinansiering til EVU, primært på SUND.

KU's indtægter fra deltidsuddannelse kommer fra især enkeltfag og masteruddannelser. Det er dog påfaldende, at hvor enkeltfag i antal kursister er langt det største tilbud, er den relative indtjening på KU's masteruddannelser væsentligt større end på enkeltfag.

EIV udgør en betragtelig andel af KU's EVU-indtægter, og det er samlet set et område i vækst. De samlede indtægter fra ekstern og indtægtsdækket virksomhed er således steget med ca. 25% fra 2018-20. Væksten kan tilskrives en stigning i indtægter fra ekstern virksomhed på SUND, hvorimod aktiviteten indenfor indtægtsdækket virksomhed er mere stabil, dog har der været et covid-19-relateret fald i aktiviteten fra 2019-20.

SCIENCE og SUND har opbygget indsatsen på EIV-området, ligesom SAMF og JUR er i opstartsfasen. Der har siden 2011 også været arbejdet på

området igennem Copenhagen Summer University, som er KU's eneste fælles EVU-udbud og som afholder korte sommerkurser for ledere og specialister.

I samme periode er KU's indtægter fra deltidsuddannelser faldet med knap 18 %.

Andre universiteter

Som det fremgår af figur 8.3, har KU en ret beskeden EVU-position blandt de danske universiteter, hvad angår antal elever omregnet til fuldtidselever (årselever) inden for den del af EVU, der ligger på deltidsområdet. Dette til trods for KU's størrelse og stærke position blandt universiteterne i øvrigt - og til trods for sin beliggenhed i Københavnsområdet, hvor der er adgang til et stort marked af offentlige og private arbejdsgivere.